

mínkou mezitímního návrhu určovacího, aby byl ve vnitřní souvislosti s žalobním nárokem. Proto žalovaný nemůže uplatňovati mezitímním návrhem určovacím vzájemnou peněžitou pohledávku, která není s pohledávkou žalobní v žádné souvislosti. Takovou pohledávku může žalovaný namítnouti kompensando a tu jest podle § 411 c. ř. s. rozhodnutí o ní účastno právní moci jen až do částky, kterou má býti kompensováno, tedy do částky, kterou žalovaná pohledávka byla rozsudkem uznána jako po právu jsoucí. Vztah vzájemné pohledávky příslušící žalovanému k pohledávce žalované nastává právě jen uplatněním kompensace, a platí o ní tudíž ustanovení § 411 c. ř. s. To plyne i z úvahy, že mezitímní návrh určovací může býti vznesen při jakémkoliv žalobním nároku, kdežto peněžitá vzájemná pohledávka může býti kompensando uplatněna jen proti peněžitě pohledávce. Klein (Vorlesungen, str. 199 až 200) správně praví, že mezitímní návrh určovací se musí týkati právních poměrů, které jsou pro žalobní nárok prejudiciální, že takový návrh nic nemění na obsahu hlavního sporu, nevnáší do sporu žádnou novou procesní látku, ba že neznamena ani nový úkol pro soudce, že by soudce musil tak jako tak rozhodnouti otázku prejudiciální pro žalobní nárok, ať byl o ní učiněn mezitímní návrh určovací, či nikoli, a že si má na mezitímní návrh určovací vzpomenouti teprve až při vynášení rozsudku. To přece nelze říci o vzájemné pohledávce žalovaného, která není s žalobním nárokem v žádné vnitřní souvislosti a která představuje samostatný nárok žalovaného, a znamená tudíž rozmnožení hlavního sporu o nový spor. Může proto žalovaný proti zažalované pohledávce uplatnit vlastní vzájemnou pohledávku, která se zažalovanou pohledávkou vnitřně nesouvisí, jak je tomu v souzeném případě, toliko námítkou kompenzační a jen až do výše částky, kterou má býti kompensováno (§ 411 c. ř. s.). Při opačném stanovisku by ustanovení § 411, odst. 1, věta druhá, c. ř. s. nemělo významu, neboť by si žalovaný mohl v každém sporu místo námítky kompenzační dáti zjišťovati v podobě mezitímního návrhu určovacího všechny své vzájemné pohledávky do libovolné výše s účinkem právní moci. I když prvý soudce rozhodl ve výroku rozsudkovém o celé uplatněné vzájemné pohledávce žalovaného v částce 1.000 Kč, je přes to jeho výrok se zřením na imperativní ustanovení § 411 c. ř. s. účasten právní moci jen do výše pohledávky žalobci přisouzené, tedy do výše 397 Kč 20 h; rozhodl tedy soud o vzájemné pohledávce nepatrně.

Čís. 16208.

Jde o zmatek podle § 477 č. 4 c. ř. s., byla-li v pracovních věcech doručena žaloba žalovanému, bydlicímu mimo obvod procesního soudu, tak pozdě, že jeho právní zástupce nemohl uvědomiti substituta v místě procesního soudu obyčejnou poštou. Nerozhoduje ani, že substitut mohl býti uvědoměn telegraficky neb spěšným dopisem, ani že se právní zástupce žalovaného nebo žalovaný mohli osobně k roku dostaviti, zejména, když není hodnota předmětu sporu úměrná výlohám přímé intervence neb osobního dostavení se.

(Rozh. ze dne 17. června 1937, R I 698/37.)

Žalobce, obchodní zástupce v L., se na žalovaném majiteli továrny v D. K., domáhal zaplacení 1.500 Kč s přísl. K roku, ustanovenému na 2. ledna 1937, se žalovaný ani jeho právní zástupce nedostavili. S o u d prvé stolice vydal k žádosti dostavivšího se žalobce rozsudek pro zmeškání. O d v o l a c í s o u d nevyhověl odvolání žalovaného, uplatňujícím zmatečnost podle § 477 č. 4 a 5 c. ř. s.

N e j v y š š í s o u d zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, aby po doplnění řízení znova rozhodl.

D ů v o d y:

Podle § 25 zákona č. 131/1931 Sb. z. a n. jest ustanoviti prvý rok nebo rok k prvnímu přelíčení z pravidla do pěti dnů od podání žaloby. Již z dotčeného doslovu zákona vyplývá, že řečená lhůta nemusí býti přesně dodržována, že po případě může býti i kratší, že však vždy musí býti podle § 19 dotč. zák. a § 431 a § 139 c. ř. s. stanovena tak, aby byla odpůrci umožněna dostatečná příprava k roku, aby však strana měla možnost se dostaviti k soudu, anebo si zjednati zástupce a náležitě ho informovati. V souzené věci vytýkal žalovaný, že žaloba, doručená proti předpisu § 106 c. ř. s. jeho zaměstnankyni Berthildě B., která neměla poštovní plnou moc k přijímání žalob, mu byla odevzdána jmenovanou zaměstnankyní dne 30. prosince 1936 večer, kdy již nemohl nic zaříditi, že věc svěřil dne 31. prosince 1936 dopoledne svému právnímu zástupci Dr. Vilému E., advokátu ve D. K., že jmenovaný zástupce ještě téhož dne zaslal substituční dopis doporučeně Dr. Karlu M., advokátu v L., a to s poukazem, aby při stání, ustanovena 2. ledna 1937 na 10. hodinu dopolední, intervenoval, že však Dr. Karel M následkem toho, že dne 1. ledna 1937 byl Nový rok a nedoručovala se pošta, obdržel doporučený dopis teprve dne 2. ledna 1937 v 10½ hod. dopoledne, tedy po stání. Z uvedeného přednesu, kdyby byl prokázán, bylo by zjevno, že žaloba i obsílka k roku byly doručeny žalovanému tak pozdě, že žalovaný nemohl pro krátkost doby zavčas si zjednati zástupce a náležitě ho informovati, zvláště přihlíží-li se k tomu, že 1. ledna 1937 byl státní svátek, kdy se nikde neúřaduje. Neprávem dovozuje odvolací soud, že žalovaný měl užiti telegrafu, nebo telefonu, nebo spěšného dopisu, ježto zákon má na zřeteli jen pravidelný způsob obstarávání zástupce písemnou cestou, zprostředkovanou obyčejnou poštovní dopravou (důvody rozh. č. 11210 Sb. n. s.). Nelze však spravedlivě požadovati na žalovaném, aby vyslal k stání právního zástupce, jenž nemá sídlo v místě procesního soudu, zvláště ze D. K., města dosti vzdáleného, šlo-li o spor, jehož hodnota činila toliko 1.500 Kč, a žalovaný mohl očekávati, že nepoměrné náklady, spojené s cestou takového advokáta k procesnímu soudu, musí zapraviti sám, nemaje naděje na jejich náhradu odpůrcem. Na žalovaném však nemůže býti požadováno, aby dojížděl sám k dosti vzdálenému soudu a zanechal svoji továrnu a závod právě v době konce roku a začátku nového roku, kdy bývá značný obchodní ruch, nehledí-li se ani na to, že šlo o spor o hodnotu vyšší

1.000 Kč a žalovanému nemůže býti bráněno, aby se dal zastupovati advokátem (§ 23 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n.). Mylný jest tudíž názor odvolacího soudu, že nevznikly nesprávným doručením (§ 477 č. 4 c. ř. s. a § 28 č. 4 zákona č. 131/1931 Sb. z. a n.) pro žalobce žádné škodlivé právní účinky, ježto mu nebyla odňata možnost jednati před soudem (rozh. č. 8900 Sb. n. s.). Odvolací soud vycházejí z mylného nazírání na věc, nezjistil však, zda je přednes žalovaného pravdivý, a neprovedl o tom nabízené důkazy, takže věc není zralá k rozhodnutí.

Čís. 16209.

Pensijní pojištění (zák. č. 26/1929 Sb. z. a n.).

Jestliže zletilý nevlastní syn majitele podniku konal v podniku pravidelné práce továrního úředníka, k nimž svým předběžným vzděláním byl schopný, a to s vědomím a souhlasem majitele podniku v takovém rozsahu, že vyčerpávaly pracovní sílu úředníka v podobném postavení, obdržel pravidelné služné i remuneraci a podnikatel s jeho pracemi disponoval, jmenovav jej prokuristou a ředitelem továrny, došlo mlčky (konkludentně) k sjednání služební smlouvy (§§ 863, 1151 obč. zák.). V takovém případě jest majitel podniku povinen přihlásiti jej jako zaměstnance k pensijnímu pojištění.

(Rozh. ze dne 17. června 1937, Rv I 627/35.)

Žalobkyně Jarmila Z., vdova po prokuristovi Janu Z. starším, a nezletilý syn posléze jmenovaného Jan Z. mladší, se mimo jiné nároky domáhají původně na žalované pozůstalosti po Antonínu H., majiteli protokolované firmy Antonín H., tkalcovna v Ú., a po jejím odevzdání na přihlášených dědičkách Marii P. a Gustavě R., že jsou žalované povinny platiti žalobkyni rukou společnou a nerozdílnou měsíční důchod 416 Kč 65 h od 1. ledna 1930 až do jejího úmrtí nebo opětného provdání, anebo při jejím provdání vyplatiti jí v den jejího provdání důchod za tři leta 15.000 Kč, a žalobci do rukou jeho poručnice Jarmily Z. měsíční důchod 208 Kč 35 h ode dne 1. ledna 1930 až do dokonání 18. roku žalobcova věku, po případě, kdyby pro duševní nebo tělesné vady byl žalobce nadále nezpůsobilý k výdělku, nebo dokud by se nemohl udržovati sám se zřením na vědeckou nebo odbornou přípravu pro své příští povolání, až do 24. roku jeho věku. K odůvodnění žaloby přednesli: Zemřelý Antonín H., majitel protokolované firmy Antonín H. v Ú., byl nevlastním otcem Jana Z. staršího, který žil až do té doby, než se oženil se žalobkyní, t. j. do 18. října 1919 v domácnosti svého nevlastního otce Antonína H. V manželství uzavřeném se žalobkyní se narodil dne 13. dubna 1922 spolužalující nezl. Jan Z. mladší. Antonín H. byl vlastníkem domů č. p. 108, 110 (továrna) a 125 v S. se zahradami a lukami. Tkalcovna má 120 stavů, krom toho měl Antonín H. najatý obchodní dům v Ú. Jan Z. starší, který vystudoval